

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Guillaume Musso
LE CRIME DU PARADIS

Copyright © Calmann-Lévy, 2026

Translation Copyright © 2026 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-06350-9

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

GIJOM MUSO ZLOČIN U RAJU

Prevela Tanja Petrović

VULKAN
IZDAVAŠTVO
Beograd, 2026.

*U sećanje na mog pradedu,
Žozefa Lekija, poginulog
u borbi protiv neprijatelja
11. decembra 1915.*

*Na neki način, živeti zajedno
važnije je nego jednostavno živeti.*

F. S. Ficdžerald, *Blaga je noć*

SPISAK LIKOVA

Porodica Livingston:

- **Džulijan Livingston:** Trideset četiri godine. Naslednik istoimenog američkog lanca prodavnica. Fotograf i slikar u slobodno vreme.
- **Florens Livingston:** Trideset tri godine, njegova supruga. Potiče iz njujorške intelektualne i umetničke elite. Živi u Francuskoj s porodicom od 1921. godine.
- **Grejs Livingston:** Jedanaest godina, njihova najstarija ćerka.
- **Oskar Livingston:** Njihov trogodišnji sin.
- **Viskers:** Kućni ljubimac.

Njihovi gosti:

- **Antoan Lakost:** Svetski šampion u boksu, sportski idol Francuza.
- **Agata Harding:** Dvadeset osam godina, veoma popularna britanska spisateljica, prozvana kraljicom zločina.
- **Frenklin Krejn:** Veliki holivudski filmski producent.
- **Vera Moris:** Američka glumica, zvezda nemog filma, ljubavnica Frenklina Krejna.
- **Harold Kuper:** Američki naslednik i filantrop, Džulijanov najbolji prijatelj. Nakon teške povrede kreće se isključivo u invalidskim kolicima.
- **Hilda Keler:** Nemica, bolničarka Harolda Kupera.

Posluga i zaposleni porodice Livingston:

- **Sergej Smirnov:** Beli Rus, čuvar Vile Starlajt i čovek za sve poslove kod Livingstonovih.
- **Tatjana Smirnov:** Njegova supruga, sobarica.
- **Antoaneta Diboa:** Kuvarica. Ne živi u Vili Starlajt.
- **Lisi Ševalije:** Bivša učiteljica, guvernanta dece Livingstonovih.

Istražitelji:

- **Žozef Lek:** Četrdeset pet godina, komesar u 9. mobilnoj brigadi u Marselju.
- **Šarli Langloa:** Dvadeset pet godina, inspektor u 9. mobilnoj brigadi u Marselju.
- **Anž Espozito:** Inspektor u 9. mobilnoj brigadi u Marselju.
- **Glavni komesar Reno:** Njihov šef, načelnik 9. brigade.
- **Eponina Reno:** Njegova ćerka. Radi u Sekretarijatu 9. brigade.
- **Lisjen Bertje:** Šef Opštinske policije u Antibu.

Zaposleni u Grand hotelu na Rtu:

- **Andre Borelo:** Upravnik hotela. Rođak komesara Leka.
- **Blanš Borelo:** Njegova supruga, zaposlena u hotelu.
- **Madlen Bosežur:** Nekadašnja upravnica hotela.

Likovi iz prošlosti:

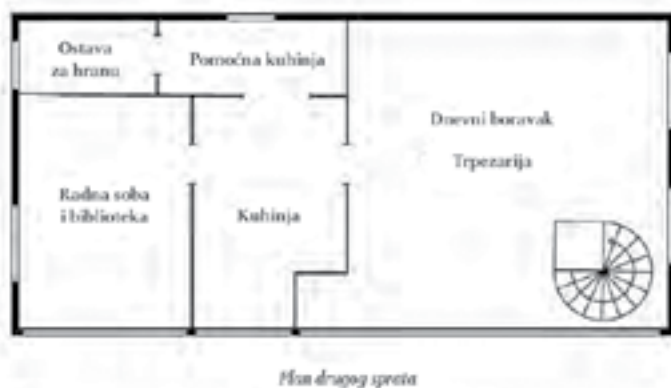
- **Neli Rikman:** Američka medicinska sestra Crvenog krsta.
- **Salvatore Bartoleti:** Nekadašnji baštovan Grand hotela na Rtu.
- **Andelo Bartoleti:** Njegov sin.

Likovi iz sadašnjosti:

- **Gijom Muso:** Pisac. Praunuk Žozefa Lekija.
- **Teo:** Njegov sin.

Pojednostavljeni plan Vile Starlajt iz 1928.

I

Neobični slučaj

Noć je bila svuda

Marselj, nedelja, 3. jun 1928.

Ribarska krčma

1.

Sam za stolom, komesar Žozef Lek i ispi naiskap čašu belog vina, pa je teško spusti pored tanjira sa školjkama, koje je jedva i taknuo. Dve flaše sansera ispred njega svedočile su o njegovom preterivanju te večeri. Žozefu je bilo hladno. Drhtao je. Kiselina mu je pekla želudac. Vreva bistroa ga je ošamućivala. Lučki radnici, ribari, trgovci... šarena košnica ljudi koji su glasno razgovarali u sali zasićenoj mirisima duvana, joda, anisa i kafe.

Žozef pritisnu ruku na grudi. Srce mu je mahnito tuklo. Oseti vrtoglavicu, pa zatvori oči i protrlja kapke. Kriv je alkohol, naravno, ali alkohol je bio posledica njegovih muka, a ne uzrok. Posle Velikog rata, u pravilnim razmacima, progonili su ga isti demoni i terali da prolazi sve bolnijim putem suza.

Osetio je kako talas nadolazi još tog jutra, čim se probudio. Bio je boje plavo-sivog neba iznad Meze, poput nemira šampanjskih ravnic

i snage pejzaža Solunskog fronta. Dok je pio kafu u baru iza katedrale, tupa teskoba se postepeno pretvorila u razorni talas. Mračne slike počele su da mu opsedaju um. Bledolika, upala, izbezumljena lica. Raskomadana tela koja vrište. Zatim mu je zazujalo u ušima. Ponovo je video sebe na bojnom polju, opkoljenog, ranjivog, prestravljenog kišom granata, gelerima i zvukom bajoneta koji kidaju meko meso. Setio se krvoločnih pacova koji su noću izranjali u rovovima. Vašaka i buva od kojih se ludelo i gulila koža.

Uprkos groznici, Žozef je otišao na posao u Policijsku upravu. Pokušavao je da se drži pred kolegama. Ali uzalud je jarko sunce obasjavalo kancelarije; hladna struja, koja mu je ledila kosti, podsećala ga je na promrzline, neprestane kiše i prste koje treba amputirati.

U podne, kada je izašao na Staru luku, situacija se dodatno pogoršala. Slike užasa su mu se smenjivale pred očima, a on nije mogao da im se suprotstavi. Video je mrtvace kako se vraćaju među žive. Muve koje su prekrivale izobličena lica ranjenika. Legije raskomadanih tela koje izvlače iz potoka krvavog blata.

Lutao je iz bara u bar celo popodne, pre nego što se nasukao ovde, nadajući se da će ga otupljenost od alkohola spasti od požara koji ga je proždirao.

2.

Komesar otkopča kragnu košulje. Rat je bio završen pre deset godina, ali s njim još nije raščistio. A mislio je da mu je utekao! Na početku sukoba 1914, imao je trideset jednu i odavno je bio odslužio tri godine obaveznog vojnog roka. Ali u prvim nedeljama poslali su na front sve raspoložive rezerve, pa i njega. Žozef je pregurao Bitku na Marni, borbe prsa u prsa u Boa le Pretru, smrtonosnu ofanzivu na Somu. Dvaput je ranjavan, ali svaki put vraćan na prvu liniju. Godine 1917, njegov puk je pomagao saveznicima na istoku, što mu je donelo još

dve dodatne godine borbi na Balkanu. Tamo, na Solunskom frontu, usred rata koji više nije bio njegov, izgubio je tlo pod nogama i osetio kako mu razum popušta.

Žozef je izbegao malariju, ali ne i svojevrsni psihički slom. Nekoliko puta se borio s teškim epizodama napada panike, nekontrolisanim drhtanjem, a potom i klonulošću koja bi ga tako paralisala da nije progovarao reč danima. Prvo su ga evakuisali u Solun, zatim vratili u domovinu i poslali u Monfaveansku bolnicu u Voklizu, gde je u oktobru 1918. saznao za povlačenje nemačke vojske.

Kraj borbi nije mu doneo nikakvu utehu. Umesto da ga smiri, lečenje u bolnici ga je uvuklo u začarani krug samoubilačkih misli i halucinacija. Po demobilizaciji se vratio u rodno selo, ali je njegovo mesto učitelja već zauzeo neko drugi. Ponudili su mu posao u Nimu, ali ga je odbio. Putovao je kroz Holandiju i Belgiju, zatim dve godine radio u Londonu, prvo kao barmen u Sohau, a potom kao portir hotela Langam. Iako je i dalje bio krhak, zdravlje mu se poboljšalo. Zime 1921. vratio se na jug Francuske, u Monpelje, gde je počeo da radi u policiji. Potom je položio ispit za 9. mobilnu brigadu u Marselju, koja je bila na glasu po efikasnosti u borbi protiv novih oblika kriminala. Taj posao je bio kao stvoren za njega. Bilo je to vreme promena, a Marselj fascinantno igralište. Ali sada su mu sve češće duševne boli rušile tu kulu od karata.

3.

Nije znao kako sebi da olakša, ali jedno je bilo sigurno – u ludnicu mu se nije vraćalo. Što se tiče droga ili lekova, Žozef je predosećao da bi nuspojave bile gore od same bolesti. Osim što je nekoliko puta iz radoznalosti uzeo opijum, uvek se držao podalje od veštačkih rajeva. Znao je kroz kakve muke prolaze bivši vojnici navučeni na morfin, tu zlokobnu vilu koja skupo naplaćuje kratke sate utehe. Povrh svega,

posao mu je omogućio da iz prvog reda posmatra pustoš koju su sejali kokain i heroin. Pod vlašću podzemlja, četvrti oko pozorišta i pijace bile su ogrezle u trgovinu drogom, koja je ranjivo stanovništvo bacala u pakao zavisnosti.

Ne, niko mu nije mogao pomoći. Sve je više verovao da bi ga jedino mogla izbaviti karta u jednom pravcu za carstvo mrtvih.

„Jeste li dobro, komesaru? Skoro ništa niste pojeli, a ne liči na vas da toliko pijete!“

Žozef podiže glavu. Ivona, jedna od konobarica koju je dobro poznao, sklanjala je dve prazne flaše gledajući ga prekorno.

„Nije ništa“, uveri je on. „Samo me je udarila vrućina, proći će.“

„Doneću vam bokal vode“, obeća ona odlazeći.

„Hvala, Ivona.“

Žozef obrisa kapi znoja koje su mu izbile po čelu. Ne, uopšte nije bio dobro. Tresao se na stolici sav grozničav. Osećao je kako mu krv pulsira u slepoočnicama. Više nije mogao da se pretvara. *Morao* je da okonča ovu agoniju.

S mukom ustade, dohvati torbu i napravi par koraka. Udovi su mu bili ukočeni kao da se satima nije pomerao. Na ramenima je nosio nevidljivi teret, fantomsku gromadu koja ga je podsećala na vojničku opremu. Teturao se kroz lokal i uspeo da se odvuče do toaleta. Tamo se zaključao u kabinu i skliznuo niz zid. Ostao je tako u polusvesnom stanju čitav minut, sklupčan, boreći se za vazduh. Doživeo je novi flešbek: zima, sneg koji veje, ranjenik na samrti na zaleđenoj zemlji. Želja da se zakopa što dublje kako bi prekinuo mučenje. Obrisa suzu koja mu je klizila niz obraz, zamalo se zagrcnu od jecaja, ali uspe da se uspravi.

Završi s tim, sada! Dosta je patnje, jednom zasnagda!

Žozef izvuče revolver iz futrole, otvori burence i ubaci jedan jedini metak. *Jedna šansa od šest*, pomisli zatvarajući cilindar i vrteći

ga. Prisloni cev na slepoočnicu i zatvori oči. Nije mu bilo prvi put da izaziva susret sa najcrnjom tminom svoje duše. Partija se mogla završiti samo porazom. Znao je da je smrt jedini izlaz. Stojeći tako na pragu pakla, pao je u svojevrzni trans. Osećao je srce u grlu, obli-vao ga je znoj, izbacujući kroz pore strah i muku. *Izbavljenje, napo-kon?* Povuče obarač. Metalni klik udarača izazva u njemu olakšanje prožeto razočaranjem. Uz podrugljiv smeh, Smrt se udalji brzinom kojom je i došla. Ostao je neko vreme ošamućen, moker i drhtav, pre nego što je ustao i popio par gutljaja vode direktno sa slavine. Gro-znica se povlačila.

Talas je već prošao, ali vratiće se – za nedelju dana, mesec ili go-dinu. Talas će se vratiti, a Žozef se plašio da će sledeći put odneti sve pred sobom.

